

Gebruik je gereedschap op een efficiënte manier met de 5S-methode

Bij het uitvoeren van tegelwerken gebruik je als tegelzetter verschillende soorten gereedschap. Hierbij is het belangrijk om je materiaal correct aan te wenden en te onderhouden om de levensduur ervan te verlengen. Bovendien zal het efficiënt inzetten van je gereedschap ook een grote invloed hebben op de kwaliteit van je tegelwerk en de rendabiliteit van je bouwplaats.

T. Vangheel, ir., senior hoofdadviseur, afdeling Communicatie en vorming, WTCB

T. Vissers, ing., adjunct-afdelingshoofd, afdeling Beheer en kwaliteit, WTCB

B. Coemans, ing., senior hoofdadviseur, afdeling Beheer en kwaliteit, WTCB

Onoverzichtelijke inrichting van een bestelwagen.

Op bouwplaatsen worden vaak verspillingen vastgesteld (zie de [WTCB-Dossiers 2019/3.7](#)) die onvermijdelijk tot een vermindering van de rendabiliteit leiden. Door het gereedschap efficiënter te gebruiken, zal er echter minder verloren tijd in het dagelijkse werk sluipen en zal de flow van de werken gegarandeerd kunnen worden (zie de [WTCB-Dossiers 2020/3.7](#)). Hiervoor kan men zich baseren op de 5S-methode van het *lean* bouwen (zie de [WTCB-Dossiers 2018/2.15](#)). Deze bestaat uit vijf stappen en reikt bedrijven een werkstructuur aan die hen in staat moet stellen om systematisch en op al hun bouwplaatsen een **kwaliteitsvolle werkomgeving** te creëren. Deze moet functioneel, proper, makkelijk te onderhouden en veilig zijn.

Stap 1: scheiden

De eerste stap van de 5S-methode bestaat erin om ervoor te zorgen dat **alleen nuttige en bruikbare voorwerpen op de werkplek aanwezig** zijn. Het is dus belangrijk om je materieel regelmatig na te kijken en indien nodig te vervangen.

Zo moet een lijkam waarvan de tanden te ver afgesleten zijn door de voortdurende wrijving met de ondergrond, vervangen worden. De lijmrollen die met een dergelijke versleten lijkam aangebracht worden, zullen immers dunner zijn dan verwacht waardoor er na het aandrukken mogelijks onvoldoende lijm aanwezig is om een continue lijmlaag te bekomen. Hierdoor zal ook het contactoppervlak ontoereikend worden.

Een lange rei die niet meer recht is, zal op zijn beurt leiden tot bulten en holtes, waardoor het te betegelen oppervlak onvlak zal worden.

Als je voelt of hoort dat het snijwiel van je tegelsnijder niet meer soepel over de tegel gaat, dan zet je er best een nieuw op. Het is ook aangeraden om je zaagbladen

en boren regelmatig eens op te scherpen. Bij het gebruik van onvoldoende scherpe snij- of zaagmaterialen loop je immers het risico om gekartelde snijranden te bekomen die misschien niet door de plint bedekt worden.

Het is ook belangrijk om het materiaal enkel te gebruiken voor de taken waarvoor het bedoeld is. Indien je met je gereedschap moet wringen of er overdreven kracht op moet zetten, dan betekent dit dat het niet geschikt is voor de opdracht in kwestie en kies je beter voor een ander werktuig.

Stap 2: schikken

Of het nu gaat om klein gereedschap (zoals een lijmkam, een mixer of een lasermeter) of om grotere zaken (zoals tegelsnijders, slijpmachines of zelfs je bestelwagen): orde en netheid zijn belangrijk. Daarom is het aangeraden om je bestelwagen en je opslagplaats **praktisch en overzichtelijk in te richten**. Als alles een vast plekje heeft en steeds netjes op zijn plek opgeborgen wordt, dan vind je immers snel wat je nodig hebt. Bovendien straalt een opgeruimde bestelwagen professionaliteit uit.

Door je gereedschap in koffers of vakken op te bergen, voorkom je dat er stof bij kan. Wanneer het materieel in de bestelwagen goed opgeborgen of vastgemaakt is, dan loopt het bovendien minder kans op schade bij bochten of bruuske manoeuvres.

Aangezien het snijwielletje van de tegelsnijder tijdens het transport beschadigd kan raken, is het aangeraden om de snijwielletjes uit je tegelsnijder te verwijderen alvorens deze op te bergen en te vervoeren.

Stap 3: schoonmaken

Verder kan men op de bouwplaats veel tijd winnen door ervoor te zorgen dat al het **materiaal proper en gebruiksklaar** is. Daarom is het aangeraden om na elk gebruik je kuip, mixer, truweel en lijmkam grondig te reinigen. Opgedroogde lijmresten kunnen bij een volgend gebruik van het gereedschap immers loskomen en leiden tot klonters in het lijmengsel. Bovendien zijn aangekoekte lijmresten veel moeilijker te verwijderen dan verse lijm.

Wanneer de tegels niet voldoende vlak en ondersteund op je tegelsnijder liggen, dan kunnen ze anders breken dan verwacht. Bijgevolg moeten de tegelresten onder de breekplaten uit gehaald worden en moet het stof van de tegelsnijder verwijderd worden.

Bij gebruik van een elektrische tegelzaagmachine (bv. brugzaagmachine of zaagmachine met duwtafel) moet men erop toezien dat de kogellagers van de brug of van de duwtafel zuiver blijven. Indien dit niet het geval is, dan loop je het risico dat de tegels scheef verzaagd worden, waardoor je tegelwerk een onregelmatige voegbreedte kan vertonen.

Voor gereedschap dat gesmeerd moet worden, is het aangeraden om op regelmatige basis een smeerbeurt in

te plannen en hierbij gebruik te maken van een geschikt smeermiddel (bv. vet, olie of grafiet). Deze smeerbeurten worden best afgestemd op de gebruiksfrequentie en -duur van het materiaal. Hoe langer en hoe vaker je een bepaald gereedschap gebruikt, hoe vaker je met andere woorden zo'n smeerbeurt moet inplannen.

Stap 4: standaardiseren

Om de praktische invoering van de voorgaande stappen te vergemakkelijken, moeten ze **consequent en uniform toegepast** worden. Dit kan bijvoorbeeld opgenomen worden in de controle tijdens een werfrondgang.

Stap 5: standhouden

De laatste stap van de 5S-methode bestaat erin om erover te waken dat de voorgaande stappen **systematisch volgehouden** worden. ◆

Overzichtelijke inrichting van een bestelwagen.

